

Bij het maken van uitbreidings- en streekplannen behoort men een grondige studie van vroegere terreinomstandigheden te maken, om zooveel mogelijk te voorkomen, dat terreinen, die vroeger als afwateringsgebied fungeerden, en waarin nu nog **ondergrondse waterverplaatsing geschiedt**, voor bebouwing aangewezen worden. Voor zulke terreinen, en zelfs wanneer twijfel bestaat, is het verstandiger en soms noodig, dat men ze in dergelijke plannen voor parkaanleg of grotere pleinen reserveert. De beoordeeling is in hooge mate afhankelijk van den grondwaterspiegel en aard der aanwezige gronden.

Zulke terreinen als dat, waar foto 2 werd genomen, waar alleen een oude afvoergeul en geen meanderende beek van wisselende positie aanwezig is, waar verder de grondwaterspiegel veel dieper ligt dan de basis der fundeeringen, zijn absoluut veilig en kunnen steeds voor bouwplaats benut worden.

DE NEDERLANDSCHE TINGITIDEN IN WOORD EN BEELD.

door A. M. Scholte S.J.

(Vervolg).

VIII. Het geslacht *Lasiacantha* (Stal.).

Tot voor korten tijd was dit geslacht niet inlandsch. Den 26sten April l.l. vond M. van den Boorn de eenige, uit het omliggende gebied bekende soort ook in ons land.

Tezamen maakten we een excursie naar Bemeulen en zochten hoofdzakelijk onder Thym naar de zeldzame *Acalypta marginata*. Op eens riep mijn compagnon: „Ik heb een netwants!” en hij toont mij een prachtig diertje van ongeveer 2½ mm, grijswit met zwarte vlekjes en opvallend lang behaard.

Ik moest toegeven het niet te kennen en voegde erbij, dat het waarschijnlijk een nieuwe soort voor onze fauna was.

Na eenig zoeken vond mijn enthousiast geworden helper een tweede exemplaar, eveneens onder Thym, terwijl ik mij tevreden moest stellen met een enkel, pas uitgekomen individu van *Acalypta marginata*.

Thuis gekomen kon ik met de determinatielijst van Stichel vaststellen, dat de onbekende netwants inderdaad was een „**FAUNAE NOVA SPECIES**” met name *Lasiacantha capucina* (Germ.).

De sprieten, waarvan het vierde lid duidelijk korter is dan de helft van het derde, zijn evenals de pooten lang behaard. Aan den omtrek van halsschild en dekvleugels bevinden zich korte, breede tandjes, waarop telkens een lang borstelhaar voorkomt.

Zeer opvallend is de helm, die hier bijna een zuiveren bolvorm heeft. De drie ribben op het halsschild zijn hoog en breed, doch soms min of meer onderbroken; ze lopen gewoonlijk zuiver evenwijdig, maar bij een enkel exemplaar zijn de zijribben in het midden sterk naar binnen gebogen. De dikke, breede kraag is buitenwaarts schuin

omhoog gericht, terwijl de netvormige structuur van het geheele halsschild bestaat uit kleine, rondachtige cellen, omgeven door zeer breede mazen. Behalve op het randveld, vertoonen ook de dekschilden hetzelfde typische netwerk.

Het schijnt, dat deze soort bij ons gebonden is aan Thym op dorre mergelhellingen. Den volgenden dag vingen we op dezelfde plek nog twee exemplaren en een paar dagen later bracht v. d. Boorn er zeven mee, uit een kleine thymplant van dezelfde helling.

Ik beschouw deze fraaie vondst als een vrucht

Fig. 18.

Lasiacantha capucina ♀
Vergr. 21 ×

van mijn artikelen en hoop, dat velen er een aanleiding in mogen vinden, om eens ernstig naar netwantsen uit te zien. Er moeten nog meer nieuwe soorten ontdekt worden, die vooral te verwachten zijn in het heerlijke Z. Limburg!

IX. Het geslacht *Catoplatus* (Spin.).

Van dit geslacht werd in Nederland slechts een enkele soort gevonden, doch is waarschijnlijk een tweede en misschien zelfs een derde soort aanwezig.

Catoplatus fabricii (Stal.) is een licht geelbruin diertje van ruim 4 mm, hier en daar bezet met donkere vlekjes.

De gelijkmatig verdikte sprieten bestaan uit cilindervormige leden, hetgeen een typisch kenmerk van het heele genus uitmaakt.

Op het halsschild is de helm laag en breed, en draagt een voortzetting van de middelste der drie evenwijdige ribben. De kraag is smal en duidelijk omhoog geslagen, terwijl het breede randveld der dekschilden uit drie tot vier celrijen bestaat.

Dit vrij zeldzame diertje werd gevonden bij Arnhem, Middelburg en Breda; verder te Dene-kamp, Doetichem, Veenendaal en Eijs bij Wittem.

Zelf vond ik het te Schin op Geul, 4-4-'34, in vijf exemplaren onder *Medicago lupulina*, de gewone Hopklaver.

Fig. 19.
Catoplatus fabricii ♂
Vergr. 17 ×

wit zijn. Het randveld is, in tegenstelling met dat *Catoplatus carthusianus* (Goeze) is bij ons nog niet aangetroffen, wel echter in het Rheinland en kan dus ook in ons land voorkomen.

Bij dit fraaie diertje van $4\frac{1}{2}$ mm is de kop en de voorhelft van het halsschild donker, terwijl het driehoekige verlengstuk en de slanke dekschilden geelachtig- of zelfs eenigszins groenachtig der vorige soort, smal en bestaat slechts uit één of twee celrijen.

Fig. 20.
Catoplatus carthusianus ♀
Vergr. 15 ×

Men kan deze mooie netwants vinden in de bloeiwijzen en oksels van *Eryngium campestre*, de bekende Kruisdistel, ja zelfs op *Eryngium maritimum*.

In België werd nog gevonden een derde soort, n.l. *Catoplatus flavipes* (Horv.), die kleiner is, geheel lichtgekleurde pooten heeft en een randveld, dat slechts uit een enkele celrij bestaat. Ook dit diertje leeft op *Eryngium campestre*.

Het zal dus zaak zijn deze stekelige planten eens goed te doorzoeken, in de hoop de Nederlandsche fauna met deze fraaie nieuwe soorten te verrijken!

X. Het geslacht *Copium* (Thnb.).

De eenige vertegenwoordiger van dit geslacht in het omliggende gebied is *Copium cornutum*

Fig. 21.
Copium cornutum ♀
Vergr. 16 ×

(Thnb.). In Nederland werd het $3\frac{1}{2}$ mm groote diertje nog niet gevonden, maar ik verwacht stellig, dat een grondig onderzoek der voedsterplant ook deze soort aan onze fauna zal toevoegen.

De foto van deze zeer opvallende netwants maakt elke verdere beschrijving overbodig en ik hoef er slechts op te wijzen, dat we hier te doen hebben met een typischen bewoner van het *Teucrium*, waar de larve bloemgallen veroorzaakt en daarin verblijf houdt tot na de laatste vervelling.

Deze aanwijzing maakt het een ieder mogelijk deze prachtige soort voor ons land te ontdekken; men lette slechts op de bloemen van verschillende Gamander-soorten en onderzoek de galvormingen. Vindt men er larven in, dan zijn deze allicht zonder moeite tot volwassen dieren op te kweken.

Een tweede soort, die bij Rouaan en in Beieren voorkomt, is bij ons minder stellig te verwachten, doch niet onmogelijk. Ook deze leeft in de bloemen van *Teucrium*, vandaar de naam *Copium teucii* (Host.).

Het verschil met de vorige soort bestaat hoofdzakelijk hierin, dat ze veel kleiner is, ongeveer $2\frac{1}{2}$ mm, en een randveld heeft van slechts een enkele celrij.

XI. Het geslacht *Physatochila* (Fieb.).

Tot dit geslacht behooren twee opvallend roest-rood gekleurde Nederlandsche soorten.

Physatochila quadrimaculata (Wlff.) is de grootste en meet bijna 4 mm.

Fig. 22.
Physatochila quadrimaculata ♂
Vergr. 13 ×

De sprieten zijn lang en zeer slank; de helm is laag en weinig opvallend, terwijl de fijne evenwijdige ribben fraai uitkomen tusschen de breede, als 't ware naar boven dubbel gevouwen kraag.

Het randveld der dekvleugels vertoont overal twee tot drie celrijen en in het midden zelfs vier. Om haar kleur en structuur mag men deze soort zeker als een der mooiste inheemsche netwantsen beschouwen.

Ze werd gevonden van Mei tot September te Venlo, Princenhage, Assen, Groesbeek, Beetsterzwaag en Valkenburg. Te Bunde klopte ik één exemplaar in de paraplu, waarschijnlijk van een Lijsterbes, en Rector Cremers ving er een te Geulle met het sleepnet. Paraplu en sleepnet lijken mij voor deze soort zoo niet de eenige, dan toch de beste vanginstrumenten.

Physatochila dumetorum (H. S.) is hoogstens 3 mm groot en niet steeds zoo fraai gekleurd.

Het randveld der dekschilden heeft vóór en achter een enkele celrij en in het midden slechts twee. Overigens komt deze soort zeer veel met de vorige overeen.

Ze werd gevangen op vele plaatsen in ons land, en Dr. Reclaire klopte ze in groot aantal van met korstmos begroeide Meidoornrakken te Hilversum in de maanden April en September.

SUPPLEMENT.

Als aanvulling op het geslacht *Acalypta*, wil ik hier melding maken van een heel bijzondere vangst gedurende een excursie, die wij maakten naar Leuvenum 25-5-'35.

Dr. Reclaire vond in het vrij droge Hypnum-achtige mos van een hoog dennenbosch een ♀ van *Acalypta nigrina* (Fall.).

Tezamen onderzochten we toen het mos der omgeving en ik had het geluk een bijna volwassen larve en een mannelijke imago te vinden. Deze vondst is des te merkwaardiger, omdat *nigrina* alleen door Fokker vermeld wordt van Dribergen en dus in de laatste vijftig jaren niet meer werd aangetroffen!

De larve, die ik verder kweekte, heeft zich reeds voor de laatste maal verveld en is geworden tot een ♀ van de *forma macroptera*, hetgeen wederom als iets heel bijzonders mag gelden!

(Slot volgt).

COPTOSOMA SCUTELLATUM EN BRACHYPELTA ATERRIMA, EEN TWEETAL WAARSCHIJNLIJK IN LIMBURG TE ONTDEKKEN WANTSEN (HEMIPTERA-HETEROPTERA).

door

A. Reclaire.

In de „Naamlijst der in Nederland en het omliggend gebied waargenomen wantsen (hemiptera-heteroptera)" (1) zijn ca. 225 soorten opgenomen uit het omliggend gebied, dat de Britsche eilanden en de naar alle kanten eenigszins uitgebreide „Faune gallo-rhénane" van Fauvel omvat. Hiervan zijn ca. 70 in het aan Limburg grenzend gebied, nl. België en het Rijnland aangetroffen, zoodat de kans, dat zij ook bij ons voorkomen, groot is. Een drietal, waaronder *Pyrrhocoris marginatus* (Klti), een verwante van de bekende vuurwants, *P. apterus* (L.), is zelfs bij Aken, dus vlak bij huis, gevonden.

Tot de bovengenoemde 70 soorten behooren nu ook de in het opschrift genoemde opvallend gevormde wantsen, waarvan het wel bevreemdend is, dat zij nog niet in ons gebied zijn gevonden. Door aan de hand van 'n vluchtige schetsteekening iets naders omtrent beide mede te deelen, hoop ik, dat de Limburgsche natuurliefhebbers hun aandacht aan deze interessante soorten mogen schenken.

Coptosoma scutellatum (Geoffr.).

Het genus *Coptosoma* behoort tot de fam. der Plataspidae, die uitsluitend het oostelijk halfmond bewoont. In het palaearktisch gebied komt alleen het genus *C.* met ca. 20 soorten voor, waarvan slechts één, *scutellatum* in Europa. *C. s.* ont-